

Юнският брой на списание „Растителна защита“

Автор(и): Растителна защита
Дата: 17.06.2020 Брой: 6/2020

Вижте кои са актуалните теми в този брой.

Посветили сме юнския брой на списание „Растителна защита“ на Международната година на растителното здраве 2020. Растенията са в основата на живота и на тях дължим 80% от храната, която консумираме и 98% от кислорода, който дишаме. Промените в климата и човешките дейности влошават екосистемите и намаляват биоразнообразието, а нарасналото свободно движение на хора и стоки осигурява ниша за разпространение на вредители по целия свят, причинявайки големи щети на местните растения и околната среда. Приоритетни вредители за територията на Европейския съюз през 2020 година са боровата немататода и бактерията *Xylella fastidiosa*, обявени за изключително опасни от

Международната конвенция за растителна защита, поради масовото им проявление в страните от Европа.

Ключът към успешното намаляване на риска от зарази и повишаване степента на устойчивост на земеделското производство в несигурна абиотична среда е интегрираната растителна защита. Начинът, по който се опазват културите се промени драстично през последния един век. Ако в началото организираната растителна защита разчиташе предимно на културални и механични практики, използвайки няколко минерала и някои активни вещества като пестициди, то революцията на синтетичните химични продукти през 50–60-те допринесе за увеличаване на добивите в развитите страни до 2,5 пъти. Наред с този земеделски бум през последните години наблюдаваме и вредното въздействие върху околната среда и човешкото здраве от прекалената употреба на препарати за растителна защита (ПРЗ).

Нуждаем ли се от промяна? Как да определим подходящата стратегия за защита на културите? Каква е растителната защита на бъдещето? Може ли да отглеждаме култури без намесата на ПРЗ?

Всички тези въпроси са част от стратегията, в която растителната защита трябва да се разглежда като важен компонент на растителното здраве, а то като важна цел на устойчивото земеделие. Пирамидата на интегрираното управление на вредителите (ИУВ) е време да бъде преразгледана в нова светлина. Вместо основа на контрола на вредителите, ПРЗ е необходимо да бъдат последен избор. Това е възможно, чрез прилагането на модерни системи за прогноза, предупреждение, мониторинг, агроекология и устойчиви сортове, както чрез класически селекционни методи, така и чрез нови техники, като генното редактиране (CRISPR-Cas) или чрез генетична трансформация. Прецизното земеделие, включително дистанционното наблюдение с дрони, комбиниране на цифрови инструменти и технологии също може да намали и прецизира използването на ПРЗ. В бъдеще ролята на химичните вещества в земеделието ще се промени като тяхното действие ще става все по-безвредно за околната среда и задачата им ще бъде да манипулират вредителите така, че да не нанасят сериозни икономически щети. Високо технологичните биопестициди ще са основани на знания, получени от разбирането на молекулярните механизми, които стоят в основата на асоциациите между растения, вредители и патогени, като имитират естествените антагонистични стратегии на биоагентите и/или отслабват защитните бариери на вредителите.

Приятно четене!

Ето с какво още ще ви запознаем в настоящия брой:

Темата

*** – Защити растенията – защити живота

В. Харизанова – Поглед към бъдещето на растителната защита

А. Харизанов – Природни фактори, ограничаващи масовото размножаване на насекоми и акари в агроценозите

В. Харизанова – Интегрирано управление на вредителите – основен компонент на растителната защита

В. Манева, Д. Атанасова – Състояние и проблеми на растителното здраве при зърнено-житните култури в условие на променящ се климат

Г. Пасев, В. Радева-Иванова – Вируси по зеленчуците – методи за диагностика и идентифициране

*** – Бръмбар спасява страдащите от алергии към амброзия

Болести

П. Чавдаров – Не подценявайте склеротийното гниене по краставиците

Овощна градина – Круша

А. Живондов и др. – Крушата – неоснователно пренебрегната овощна култура

Д. Александрова – Болести

Д. Стефанова – Неприятели

Светофар

М. Боровинова – В овощната градина през юни

С. Машева и др. – В зеленчуковата градина през юни

Коментар

Е. Иванов – Българското земеделие може да вдигне на крак текстилната индустрия

Списание „Растителна защита & семена и торове“ няма отношение към поднесената информация в публикуваните реклами и ПР материали. Отговорността за съдържанието им е изцяло на рекламодателите. За информацията в авторските материали носят отговорност авторите на публикациите.